

Voorbeeld van een praktische opdracht maatschappijwetenschappen - Analyseer het nieuws -

Docentenmateriaal

1. Inleiding

Door vaker met leerlingen te oefenen hoe maatschappelijke en actuele vraagstukken geanalyseerd kunnen worden met gebruikmaking van de hoofd- en kernconcepten wordt de kennis van het vak toegepaste kennis. (Schnabel & Meijs, 2009) Dit oefenen kan bij uitstek binnen het schoolexamendomein F, analyse van een sociale actualiteit. Door elke week een leerling de opdracht te geven een presentatie over een actualiteit te geven, weet u zeker dat er veel geoefend wordt met het toepassen van de hoofd- en kernconcepten op de actualiteit. Niet alleen door de leerling die presenteert, maar ook enigszins door de leerlingen in de klas.

Met bijgaande opdracht geeft u invulling aan domein F, maar toetst u ook de informatievaardigheden en de concept-contextbenadering die beschreven staan in domein A. Ten slotte draagt deze opdracht bij aan een aantal 21^e eeuwse vaardigheden: kritisch denken, mediawijsheid, informatievaardigheden en zelfregulering. U vraagt iedere week een leerling een presentatie te geven over het nieuws. De presentatie en het dossier dat de leerlingen maken, vormen samen een praktische opdracht die voor 10% meetelt in het PTA. U kunt in de vierde klas een eenvoudige versie van deze opdracht laten uitvoeren, zodat leerlingen de vaardigheden en de concept-contextbenadering kunnen oefenen. In klas 5 kan dan de officiële en volledige praktische opdracht worden uitgevoerd. Hieronder staat een uitwerking voor havo. U kunt deze opdracht ook gebruiken voor het vwo, bijvoorbeeld door meer aandacht te schenken aan subdomein A3 (onderzoeksvaardigheden).

2. Korte beschrijving van de opdracht

Vak(gebied)	Maatschappijwetenschappen
Schooltype/afdeling	Havo
Leerjaar	5
Tijdsinvestering	Voor de leerling +/- 10 uur en elke week 25 minuten van de lestijd
Vakinhoud	Domein F Analyse van een sociale actualiteit
Eindtermen	<i>Subdomein F1: Informatie verwerven over een actualiteit</i> 22. De kandidaat kan informatie selecteren over een actuele gebeurtenis met maatschappijwetenschappelijke relevantie, zowel over feiten als ook over de verschillende meningen die erover bestaan. Tevens kan de kandidaat verschillende groepen en belangen onderscheiden die een rol spelen in deze actuele gebeurtenis. <i>Subdomein F2: Selectie van hoofd- en kernconcepten toepassen op een actualiteit</i> 23. De kandidaat kan een actualiteit analyseren met behulp van hoofd- en kernconcepten.
Vakvaardigheden	Subdomein A1 1.1 Benodigde informatie verwerven en selecteren uit bronnen. 1.2 Informatie verwerken en daaruit beredeneerde conclusies trekken. Subdomein A2 2.2. Alle denkvaardigheden toepassen op contexten daarbij gebruikmakend van hoofd- en kernconcepten. Het betreft zowel de in de domeinen beschreven contexten als andere contexten. 2.4 Verbanden leggen tussen en binnen andere contexten met behulp van hoofd- en kernconcepten.
21 ^e eeuwse vaardigheden	Kritisch denken, mediawijsheid, informatievaardigheden, zelfregulering

3. Beoordelingsmodel

Beoordelaarsinstructie

De lijst omvat 24 beoordelingsaspecten. Bij de beoordeling krijgt elk aspect een score 0 tot 5 door deze in de beoordelingslijst te omcirkelen. Daarbij betekent:

0 = *zeer mee oneens*

1 = *mee oneens*

2 = *deels mee oneens*

3 = *deels mee eens*

4 = *mee eens*

5 = *zeer mee eens*

Voorbeeld: U bent het *zeer eens* met de stelling dat de leerling gekozen heeft voor een actuele gebeurtenis met maatschappijwetenschappelijke relevantie. Dan omcirkelt u de 5 achter die stelling. Om de eindscore van een leerling te bepalen, worden de omcirkelde scores bij elkaar opgeteld. Daarna bepaalt u het cijfer als volgt: deel het aantal scorepunten door 4 en vermenigvuldig daarna met 3. Als u het aantal punten daarna deelt door 10 en er 1 bij optelt komt u uit op het cijfer.

Voorbeeld: 80 scorepunten gehaald: eerst $80/4 = 20$ dan $20 \times 3 = 60$ dan $60/10 = 6$ en dan $6 + 1 = 7$

	<i>zeer mee oneens</i>	<i>mee oneens</i>	<i>deels mee oneens</i>	<i>deels mee eens</i>	<i>mee eens</i>	<i>zeer mee eens</i>
Informatieselectie						
1. Je hebt gekozen voor een actuele gebeurtenis met maatschappijwetenschappelijke relevantie.	0	1	2	3	4	5
2. In de informatie die je hebt verzameld zijn voldoende feiten te vinden om een goed beeld van de actualiteit te geven, ook geeft de informatie een goed beeld van de verschillende meningen die er over de actualiteit bestaan.	0	1	2	3	4	5
3. In de informatie die je hebt geselecteerd zijn voldoende (ten minste 3) kernconcepten te vinden.	0	1	2	3	4	5
4. Je geeft goed aan waar de informatie vandaan komt, op welke wijze die is verzameld en hoe de informatie is weergegeven. Je maakt zo duidelijk dat je een bewuste keuze hebt gemaakt uit de beschikbare media.	0	1	2	3	4	5
5. Je maakt een onderscheid tussen feiten, meningen en veronderstellingen in je informatie.	0	1	2	3	4	5
Analyse, conclusie en standpunt (in je presentatie en in je dossier)						
	<i>zeer mee oneens</i>	<i>mee oneens</i>	<i>deels mee oneens</i>	<i>deels mee eens</i>	<i>mee eens</i>	<i>zeer mee eens</i>
6. Je herkent de hoofd- en kernconcepten in je informatiebronnen, ook als ze niet letterlijk genoemd worden.	0	1	2	3	4	5
7. Je hebt een hoofdvraag uitgekozen die goed past bij de hoofd- en kernconcepten.	0	1	2	3	4	5
8. Je hoofdvraag gaat over de kern van de actuele ontwikkeling.	0	1	2	3	4	5
9. In de analyse van de actualiteit leg je verbanden met behulp van de hoofd- en kernconcepten die bij de door jou gekozen actualiteit een rol spelen.	0	1	2	3	4	5

10. Je geeft voldoende feitelijke informatie om een buitenstaander uit te leggen wat er aan de hand is.	0	1	2	3	4	5
11. Je bespreekt de belangrijkste visies/meningen over deze actualiteit en geeft aan vanuit welke belangen en waarden die voortkomen.	0	1	2	3	4	5
12. In de conclusie geef je een antwoord op je hoofdvraag op basis van de door jou gemaakte analyse.	0	1	2	3	4	5
13. In je standpunt wordt duidelijk dat je je baseert op de door jou verzamelde informatie.	0	1	2	3	4	5
14. Je laat zien dat je bij je standpuntbepaling open hebt gestaan voor alternatieve standpunten.	0	1	2	3	4	5
15. Je geeft aan dat jouw standpunt past bij iemand met jouw belangen en waarden.	0	1	2	3	4	5
Taal en vorm						
	<i>zeer mee oneens</i>	<i>mee oneens</i>	<i>deels mee oneens</i>	<i>deels mee eens</i>	<i>mee eens</i>	<i>zeer mee eens</i>
16. Je presentatie is overtuigend.	0	1	2	3	4	5
17. In je dossier schrijf je correct Nederlands.	0	1	2	3	4	5
18. Je presentatie heeft een heldere structuur die voor de luisteraar goed te volgen is. (inleiding, informatie, analyse, conclusie, stelling)	0	1	2	3	4	5
19. Je dossier heeft een heldere structuur. (inleiding, analyse, conclusie, standpunt, bronvermelding)	0	1	2	3	4	5
Verantwoordelijkheid nemen						
	<i>zeer mee oneens</i>	<i>mee oneens</i>	<i>deels mee oneens</i>	<i>deels mee eens</i>	<i>mee eens</i>	<i>zeer mee eens</i>
20. Je bent op tijd begonnen, voerde de presentatie op het afgesproken moment	0	1	2	3	4	5

uit en leverde het dossier voor de deadline in.						
21. Je stelde realistische doelen. Toelichting: Je koos een behapbare vraagstelling, een aansprekend onderwerp en je hield je aan de afgesproken maximale tijd (presentatie) en omvang (dossier).	0	1	2	3	4	5
22. Je vroeg om feedback, en verwerkte de feedback op je presentatie in je dossier.	0	1	2	3	4	5
23. Je hebt zicht op de consequenties van dat standpunt, ook op de lange termijn.	0	1	2	3	4	5
24. Je neemt verantwoordelijkheid voor het door jou ingenomen standpunt.	0	1	2	3	4	5

